ОНЕУ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

Збірник матеріалів XX Міжнародної науково-практичної конференції Одеського національного економічного університету

14 квітня 2022 року

2022

УДК 658.14:005.936.3

Добриніна Людмила В'ячеславівна
ст. викладач кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)
Волкова Вікторія Леонідівна
студентка 4 курсу факультету фінансів та банківської справи,
Одеський національний економічний університет (Україна)

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ШТРОЙЗЕЛЬ-ЛОГІСТИК»

JEL classification: *G310*

Одним з найважливіших питань для підприємства у сучасних умовах є правильно побудована стратегія управління капіталом, адже співвідношення власного і запозиченого капіталу суттєво впливає на ефективність діяльності підприємства, включаючи фінансовий, операційний та інвестиційний аспекти цієї діяльності. Завдяки оптимальному регулюванню співвідношення між власним і позиченим капіталом можна забезпечити необхідний рівень фінансової стійкості та рентабельності підприємства, підвищити його ринкову вартість та мінімізувати фінансові ризики і витрати.

Варто зауважити, що використання позикових коштів, тобто позикового капіталу у межах норми позитивно впливає на розвиток фінансового потенціалу підприємства та водночас може підвищувати його фінансову рентабельність. Проте, якщо питома вага позикового капіталу перевищує норми у співвідношенні до загальної суми капіталу, то у підприємства можуть з'явитися фінансові ризики та загроза банкрутства. Така ситуація зумовлює необхідність створення оптимальної структури капіталу, яка зможе забезпечити максимальну ринкову вартість підприємства і мінімізувати ризики.

Єдиного визначення щодо оптимальної структури капіталу немає, проте, вважаємо, що найбільш точним та повним є визначення науковців В. Ковальова та О. Терещенко [1, с. 37–38; 2, с. 39–41], які розглядають основний критерій оптимального співвідношення власного та позикового капіталів та надають великого значення вартості підприємства. На їхню думку, метою оптимізації структури капіталу підприємства є формування оптимального співвідношення різних джерел фінансування діяльності підприємства, за якого максимізується вартість самого підприємства.

Динаміка капіталу ТОВ «Штройзель-Логістик» у розрізі його структури протягом 2018–2020 рр. представлена на рис. 1.

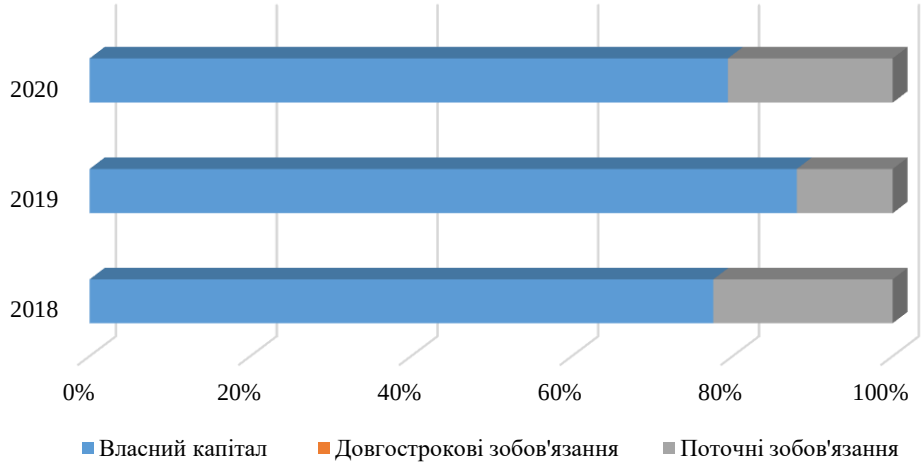


Рис. 1. Структура капіталу ТОВ «Штройзель-Логістик» 2018–2020 рр.
Джерело: розраховано авторами

Протягом аналізованого періоду відбулося незначне збільшення власного капіталу підприємства, а саме на 1,37%. Оскільки це підприємство зовсім не має довгострокових зобов'язань, відповідно й немає їх частки у структурі загальної суми капіталу. Щодо поточних зобов'язань, то спостерігається їх незначне зменшення у структурі капіталу, що є позитивним моментом. Співвідношення власного капіталу та зобов'язань протягом 2018–2020 років є майже оптимальним, можна говорити про стійкість підприємства, адже власних грошей достатньо, щоб погасити боргові зобов'язання, але знову ж таки поточних зобов'язань настільки мало, що власного капіталу не вистачає для поштовху до розвитку компанії. За нормативами як вітчизняної, так і світової практики таке співвідношення власних і позичених джерел фінансування припустимо (наприклад, Польща – 50/50, США – 60/40, Японія – 30/70).

Отже, структура капіталу на підприємстві створює певні проблеми: підприємство не має ні довгострокових, ні короткострокових зобов'язань перед банком, це гальмує розвиток компанії та зменшує можливості для збільшення обороту капіталу. Найбільшою проблемою у формуванні структури цього капіталу є відсутність довгострокових зобов'язань, які могли б збільшити капітал ТОВ «Штройзель-Логістик» та, водночас, не нашкодили платоспроможності компанії.

Отже, проблеми з формування структури капіталу ТОВ «Штройзель-Логістик» можна вирішити шляхом запозичення довгострокових зобов'язань замість використання лише короткострокових. Також суб'єкту господарювання варто зменшити частку власного капіталу підприємства у структурі капіталу. Наприклад, шляхом збільшення виробничих запасів, які складають лише 0,01% оборотних активів, або шляхом інвестування у цінні папери за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства. Вважаємо, що оптимальною структурою капіталу ТОВ «Штройзель-Логістик» є 60% власного капіталу та 40% позикового. Оптимальною структурою позикового капіталу вважаємо – 20% довгострокових та 80% короткострокових зобов'язань. При забезпеченні такої структури капіталу аналізоване підприємство зможе збільшити обсяг капіталу і, як наслідок, збільшити дохід від продажів та чистий прибуток без суттєвої втрати поточного рівня платоспроможності.

Оптимальна структура капіталу – таке поєднання боргових зобов'язань та власного капіталу, що максимізує загальну вартість фірми.

Якщо підходити до питання визначення оптимальної структури капіталу з позиції відносної вартості джерел фінансування, то необхідно враховувати, що боргові зобов'язання дешевші, ніж акції. Отже, вартість позикового капіталу в середньому нижча, ніж вартість власного капіталу. Звідси випливає, що заміна акцій дешевшим позиковим капіталом зменшує середньозважену вартість капіталу, що призводить до підвищення ефективності підприємницької діяльності і, отже, до максимізації ціни підприємства. Тому низка теорій фінансового менеджменту ґрунтується на висновку, що оптимальна структура капіталу передбачає використання позикового капіталу в максимально можливих розмірах. Але в практичній діяльності варто виходити з того, що заміна акцій дешевшим позиковим капіталом знижує вартість фірми, яка визначається ринковою вартістю власного капіталу цієї фірми.

Література

1. Ковалев В. В. *Управление финансовой структурой фирмы* : учеб.-практ. пособ. Москва : Проспект, 2011. 256 с.
2. Терещенко О. О. *Фінансова діяльність суб'єктів господарювання* : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2003. 554 с.

УДК 336.76:355.014(477)

Домбровська Софія Олексіївна
к. е. н., старший викладач кафедри
фінансового менеджменту та фондового ринку,
Одеський національний економічний університет (Україна)

ФІНАНСОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕСКАЛАЦІЇ

JEL classification: *F360; G150; O160*

В умовах воєнного конфлікту між Україною та РФ Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) прийняла рішення з 24 лютого 2022 року зупинити розміщення, обіг та